

TRAINING CREATIEVE WERKVORMEN IN KWALITATIEF ONDERZOEK

Trainer

De training wordt verzorgd door Marion Matthijssen. Ik heb een onderzoeksbureau van waaruit ik me richt op het uitvoeren van kwalitatief onderzoek en het geven van trainingen in kwalitatief onderzoek. Ik ben socioloog en heb ook een HBO-opleiding Vormgeving & Communicatie gedaan. De componenten onderzoek, creativiteit en communicatie verenig ik in mijn werk.

Sinds 1998 heb ik ervaring als onderzoeker. Eerst 13 jaar als onderzoeker bij de gemeente Rotterdam, onder andere bij de GGD Rotterdam en het Centrum voor Onderzoek & Statistiek. Sinds 2010 heb ik mijn eigen onderzoeksbureau van waaruit ik onderzoek doe en trainingen geef.

Inleiding

Bijna 20 jaar ben ik werkzaam als onderzoeker, waarvan een behoorlijk aantal jaar als kwalitatief onderzoeker. Uit ervaring weet ik dat een goed kwalitatief onderzoek uitvoeren niet alleen vraagt om de juiste theoretische kennis over kwalitatief onderzoek. Het vraagt veel meer dan dat. De kwaliteit van de data is namelijk afhankelijk van de wijze waarop het interview of de groepsdiscussie plaatsvindt. Wanneer een interviewer/gespreksleider niet de juiste gesprekstechnieken beheerst, dan is de kwaliteit van de data minder goed. Verder is niet elke respondent, elke groep of elk onderwerp geschikt voor een gesprek of een discussie. Soms moeten mensen op andere manieren getriggerd worden voordat ze informatie geven, of is het inzetten van een werkvorm een betere manier om bepaalde informatie op te halen. Voor mij is onderzoek daarmee niet een op zichzelf staand iets, maar is het onlosmakelijk verbonden met communicatie en creativiteit.

In de eendaagse training zoom ik in op een aantal verschillende onderdelen:

1. Creatief zijn in kwalitatief onderzoek

Aan de hand van eigen praktijkvoorbeelden vertel ik hoe je als onderzoeker creatiever kunt nadenken over het inrichten van je onderzoek. Op welke manier (en met welke werkvormen/gesprekstechnieken) kun je het optimale uit je respondenten en dus uit je onderzoek halen? Ik presenteer zo'n 20 werkvormen die gebruikt kunnen worden in kwalitatief onderzoek. Maar hierop zijn uiteraard nog vele variaties mogelijk.

Inhoud training

Tijdens de training komen de volgende onderwerpen aan bod. Maar er wordt altijd aangesloten op de specifieke leerdoelen van de deelnemers.

- Creatief met onderzoek omgaan
- Creatieve werkvormen in kwalitatief onderzoek
- Praktijkvoorbeelden van creatief onderzoek
- Communicatie is zo belangrijk! Goede gesprekstechnieken: hoe haal je het maximale uit je interview/ groeps gesprek?
- Ontwikkel een goede gespreks handleiding
- Rollen van verschillende deelnemers
- Verslaglegging en rapportage van kwalitatief onderzoek (het kan op vele manieren)
- Analyse van kwalitatieve data
- Oefenen met creatieve werkvormen in de rol van interviewer of gespreksleider

In de training komen veel praktijkvoorbeelden aan de orde. Ook in de syllabus staan veel voorbeelden opgenomen van gespreks-handleidingen met gebruik van creatieve werkvormen.

2. Communicatieve vaardigheden

Een goed groeps gesprek of interview valt of staat met de vaardigheden van de gespreksleider of interviewer. De 'neutrale deelnemer' bestaat veelal niet. Het zijn allemaal mensen met karakters, bepaalde gedragingen, soms mondig of soms juist niet. Maar je wilt van iedereen informatie krijgen. Wanneer je de juiste gesprekstechnieken beheerst, dan verloopt het groeps gesprek of interview beter. Maar ook haal je dan meer relevante informatie op. Tijdens de training vertel ik over gesprekstechnieken en haal ik voorbeelden uit de praktijk aan.

3. Oefenen

Tijdens de training ontwikkel je zelf een stukje gespreks handleiding, waarbij je creatieve werkvormen gebruikt. Hiermee oefen je in een rollenspel.

4. Analyse en rapportage

Ook over de analyse en rapportage moet je als onderzoeker pragmatisch kunnen nadenken. Wat wil ik eruit halen? Wat is de gewenste output? Hoeveel tijd heb ik? Welke analyse methode hoort hierbij? Hier ga ik in de training verder op in.

De training is een combinatie van presentatie, voorbeelden aan de hand van filmpjes en zelf oefenen in de rol van gespreksleider.

Na het afronden van deze training:

Weet je hoe je een interview / groeps gesprek goed moet voorbereiden

Heb je zelf geoefend in de rol van gespreksleider of interviewer

Herken je verschillende rollen van deelnemers in een groep

Heb je kennis gemaakt met 20 werkvormen die je kunt gebruiken in kwalitatief onderzoek

Weet je hoe je informatie uit een groeps gesprek kunt analyseren en rapporteren

